

Riina Sikkut
Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie 26.04.2024 nr 1.2-2/47-1

Meie 07.05.2024 nr 2-5/25-2

Vanglamääruste kooskõlastamine

Edastame meiepoolsed tähelepanekud ja ettepanekud Vabariigi Valitsuse määruste eelnõude „Vanglas ja arestimajas tervishoiuteenuste osutamise korraldamine“ ja „Vanglas ja arestimajas kinni peetavale isikule tervishoiuteenuste osutamine“ kohta:

1. Vabariigi Valitsuse määruse „Vanglas ja arestimajas tervishoiuteenuste osutamise korraldamine“ tähelepanekuid ei ole.

2. Vabariigi Valitsuse määruse „Vanglas ja arestimajas kinni peetavale isikule tervishoiuteenuste osutamine“ on järgmised tähelepanekud:

2.1. § 2. „Vanglas kinni peetavale isikule vanglas tervishoiuteenuste osutamise tingimused ja kord“ lõige 3 „Vanglas kinni peetavale isikule osutatakse vanglas järgmisi tervishoiuteenuseid“ punktid 5) hemogramm; 6) uriinianalüüs testribaga ja 7) C-reaktiivse valgu määramine.

Tähelepanek: Meie hinnangul ei pea mõistlikuks nõuda laboratoorsete uuringute teostamist vangla tingimustel. Alates 01.07.2024 tervishoiuteenuseid vanglas hakkavad osutama HVA haiglad, mis võimaldab laboratoorsete uuringute teostamist haiglate laborites kõrge valiidsuse ja täpsusega. Point-of-Care (POC) laboriseadmed võivad olla vanglameditiiniasutustes kasutusel, samas seda ei pea nõudma. Pöörame tähelepanu, et HVA haiglad ei taotle vanglasse laboratoorse teenuse tegevusluba.

2.2. § 2. „Vanglas kinni peetavale isikule vanglas tervishoiuteenuste osutamise tingimused ja kord“ lõige 3 „Vanglas kinni peetavale isikule osutatakse vanglas järgmisi tervishoiuteenuseid“ punkt 4) Kusepõie püsikateetri paigaldamine.

Tähelepanek: Meie hinnangul ei pea mõistlikuks ühe protseduuri väljatoomist määruses kuna kliinilises praktikas on mitmeid protseduure, mida osutatakse perearstiteenuse osutamisel kohapeal vanglas, nt sidumised, õmbluste eemaldamine, haavaravi jne.

2.3. § 4. „Vanglas kinni peetavale isikule väljaspool vanglat tervishoiuteenuste osutamise tingimused ja kord“ lõige 1 „Kui vanglas tervishoiuteenust osutav arst otsustab, et vanglas kinni peetav [---]“

Tähelepanek: Meie hinnangul ei pea mõistlikuks piirata tervishoiuteenuse osutajate loetelu, vanglas võivad osutada tervishoiuteenust kõik tervishoiutöötajad: arst, õde (eriõde), ämmaemand, hambaarst.

Ettepanek: asendada sõna arst – tervishoiutöötaja, sarnaselt Vangistusseadusega.

2.4. § 6. „Vanglas tervishoiuteenuste hulka kuuluvad tegevused“ lõige 1 „Vanglas kuuluvad tervishoiuteenuste hulka järgmised tegevused“ punktis 2) vanglas kinni peetavale isikule määratud ravimite komplekteerimine ja väljastamine ning vanglast leitud ja seal vanglas kinni peetavale isikule määratud ravimite esmane visuaalne tuvastamine.

Tähelepanek: Tervishoiutöötajate väljaõpe (kehtivad õppekavad Tartu Ülikoolis ja Tervishoiu Kõrgkoolides) ei õpeta määruks nõutud oskust - ravimite esmane visuaalne tuvastamine.

Ettepanek: eemaldada määrusest nõue *vanglast leitud ja seal vanglas kinni peetavale isikule määratud ravimite esmane visuaalne tuvastamine*.

2.5. Eelnõu § 6 vanglas tervishoiuteenuse hulka kuuluvad tegevused lõike 1 punkt 4 sõnastus on meie hinnangul liialt üldsõnaline. Nimelt tervishoiuteenuse osutajal on kohustus oma tegevus dokumenteerida ning esitada väljavõte (epikriis). Juhul, kui seadus sätestab tõendi esitamise kohustuse, siis määruse tasandil peab olema kinnitatud ka tõendi vorm. Näiteks mootorsõidukijahi tervisetõend, relvaloa/soetus loa tervisetõendi vorm jne.

2.6. § 6. „Vanglas tervishoiuteenuste hulka kuuluvad tegevused“ lõige 1 „Vanglas kuuluvad tervishoiuteenuste hulka järgmised tegevused“ punktis 7) kinnipeetava töövõimelisuse hindamine enne vanglas tööle asumist.

Tähelepanek: Tegemist on töotervishoiu teenusega, vanglas töötaval perearstil ega õel ei ole vastavat kompetentsi.

Ettepanek: eemaldada määrusest nõue *hinnata kinni peetava töövõimelisus enne vanglas tööle asumist* ja vajadusel osta töotervishoiuarsti teenus sisse *fee-for-service* põhiselt.

2.7. § 6. „Vanglas tervishoiuteenuste hulka kuuluvad tegevused“ lõige 1 „Vanglas kuuluvad tervishoiuteenuste hulka järgmised tegevused“ punktis 8) vangla toidukava koostamise ja vanglas kinni peetava isiku toitlustamise jälgimine.

Tähelepanek: Meie hinnangul ei pea mõistlikuks seada kohustuseks vanglas töötavale perearstile ja -õele vangla toidukava koostamise ja ükshaaval kinni peetavate isikute toitlustamise jälgimist.

Ettepanek: Kaaluda toidukava koostamise teenuse sisseostmiseks ja ükshaaval kinni peetavate isikute toitumishäired käsitleda arsti - või õe vastuvõtuteenuse raames.

2.8. § 6. „Vanglas tervishoiuteenuste hulka kuuluvad tegevused“ lõige 1 „Vanglas kuuluvad tervishoiuteenuste hulka järgmised tegevused“ punktis 9) vanglas kinni peetavast isikust kainenaja joobest tuleneva tervises seisundi hindamine.

Tähelepanek: Kui antud alapunkt ei käsitle ekspertiisi, siis on tegemist tervises seisundi jälgimisega ja ei nõua eraldi käsitlemist.

Ettepanek: eemaldada antud punkt määrusest.

2.9. § 7. „Kinni peetava tervisekontroll vanglasse saabumisel“

Kinni peetava tervisekontroll vanglasse saabumisel sisaldab: 1) anamneesi võtmist, sh varasemate põetud haiguste ja operatsioonide dokumenteerimist; 2) naha- ja koevigastuste

fikseerimist; 3) psüühilise seisundi hinnangut, sh suitsiidiriski hindamist; 4) alkoholi ja narkootikumide tarvitamise kirjeldamist; 5) vanglasse saabumise hetkel tervisega seonduvate kaebuste lahendamist; 6) röntgenuuringut; 7) kaalumist ja kehapikkuse mõõtmist; 8) vererõhu mõõtmist; 9) vabatahtlikku HIV, HBV ja HCV testimist.

Ettepanek: Koostada ja kinnitada määruse lisana kinni peetava anamneesi struktuur sarnaselt „Tervishoiuteenuse osutamise dokumenteerimise tingimused ja korra“ § 5 „Tervisekaart“ järgi. Lisada, et tervishoiutöötaja tutvub digiloost kinni peetava kohta käiva informatsiooniga ning koostab esmase raviskeemi digiepikriiside ja retseptikeskuse andmetel.

Punktide 3) ja 4) terviseandmed ei edastada vanglale;

Punkti 5) nõue, et tervisega seonduvate kaebuste lahendamist kehtib kogu vanglas viibimise ajal ning ei ole mõistlik seda eraldi tuua välja vanglasse saabumise hetkel;

Punkt 6) peavad olema täpsustatud röntgenuuringute teostamise maht ja kliinilised näidustused?

Punktis 8) heas kliinilises praktikas lisaks vererõhu mõõtmisele mõõdetakse ka teisi füsioloogilisi parameetreid nt. pulssi sagedus, kehatemperatuur ja hapniku saturatsioon perifeerses veres. Meie ettepanek asendada sõnastus: füsioloogilised parameetrid.

2.10. § 8. „Tervishoiuteenuste osutamine arestimajas“ lõige 1 „Arestimajas kinni peetavale isikule osutatakse tervishoiuteenuseid ning võimaldatakse ravimeid ja meditsiiniseadmeid käesoleva määruse § 2 lõike 1, § 5 lõigete 1 ja 2 ning § 6 lõike 1 alusel, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisusi“

Tähelepanek: Mis osas rakendub arestimajas käesoleva määruse § 6 lõige 1? Käesoleva määruse § 8 lõige 4 loetleb tegevusi arestimajas.

2.11. § 8 „Tervishoiuteenuste osutamine arestimajas“ lõige 3 „Kui arestimajas tervishoiuteenust osutav arst otsustab, et arestimajas kinni peetav isik vajab tervishoiuteenust [---]“

Tähelepanek: Meie hinnangul ei pea mõistlikuks piirata tervishoiuteenuse osutajate loetelu, arestimajas võivad osutada tervishoiuteenus kõik tervishoiutöötajad: arst, õde (eriõde), ämmaemand, hambaarst.

Ettepanek: asendada sõna arst – tervishoiutöötaja, sarnaselt Vangistusseadusega.

2.12. § 8 „Tervishoiuteenuste osutamine arestimajas“ lõige 4 „Arestimajas kuuluvad tervishoiuteenuste hulka järgmised tegevused“ punkt 4) arestimaja toidukava koostamise ja isiku toitlustamise jälgimine.

Tähelepanek: Meie hinnangul ei pea mõistlikuks seada kohustuseks arestimajas töötavale perearstile ja -õele arestimaja toidukava koostamise ja ükshaaval kinni peetavate isikute toitlustamise jälgimist.

Ettepanek: Kaaluda toidukava koostamise teenuse sisseostmiseks ja ükshaaval kinni peetavate isikute toitumishäired käsitleda arsti - või õe vastuvõtuteenuse raames.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Arkadi Popov

juhatuse esimees

Aleksei Gaidajenko
+372 5343 2504
aleksei.gaidajenko@keskhaigla.ee